

Evropská
komise

Materiály určené pro styk s potravinami

*Zdraví a
bezpečnost
potravin*

Materiály určené pro styk s potravinami

Úvod

Během výroby, zpracovávání, skladování, přípravy a servírování, tedy ještě před konečnou spotřebou, přicházejí potraviny a z nich připravené pokrmy do styku s mnoha materiály a předměty. Těmto výrobkům se říká **materiály a předměty určené pro styk s potravinami (food contact materials, FCM)**. Patří sem mimo jiné nádoby na přepravu potravin, stroje na zpracovávání potravin, obalové materiály, kuchyňské potřeby a nádoby. Tyto materiály by měly být dostatečně inertní, aby jejich složky

neměly nepříznivý vliv na zdraví konzumenta ani neovlivnily kvalitu potravin. V Evropské unii (EU) platí řada legislativních požadavků, včetně povinnosti realizace úředních kontrol, které mají zajistit bezpečnost FCM a usnadnit volný pohyb zboží.

Další informace o FCM najdete na internetových stránkách Evropské komise na adrese http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/foodcontact/index_en.htm, kde jsou také odkazy na všechny příslušné právní předpisy.

Právní předpisy

V legislativě EU jsou specifikována závazná pravidla, která musí hospodářské subjekty dodržovat. Může se jednat o pravidla všeobecného rozsahu, která se vztahují na všechny FCM, nebo se může jednat o pravidla týkající se pouze konkrétních materiálů. Právní předpisy EU mohou doplňovat vnitrostátní

právní předpisy členských států, pokud neexistují konkrétní pravidla EU.

Obecné právní předpisy

[Nařízení \(ES\) č. 1935/2004](#) poskytuje harmonizovaný právní rámec EU. Stanoví obecné zásady bezpečnosti a inertnosti všech FCM.

Zásady stanovené v nařízení (ES) č. 1935/2004 požadují, aby materiály:

- neuvolňovaly své složky do potravin v množství, která by mohla ohrozit zdraví lidí,
- nezpůsobovaly nepříjemnou změnu ve složení potravin a zhoršení jejich chutě a vůně.

Rámec dále uvádí:

- zvláštní pravidla pro aktivní a inteligentní materiály (které jsou inertní ze své podstaty),

- pravomoci zavést další opatření EU pro konkrétní materiály (např. pro plasty),
- postup pro posuzování bezpečnosti látek používaných při výrobě FCM se zapojením [Evropského úřadu pro bezpečnost potravin](#),
- pravidla pro označování včetně označování v souvislosti s jejich použitím (např. jako kávovar, lahev na víno nebo polévková lžiče) nebo uvedením symbolu ,
- požadavky ohledně dokumentace o shodě a sledovatelnosti.

Správná výrobní praxe

Nařízení (ES) č. 2023/2006 zajišťuje neustálou shodu s požadavky ve výrobě FCM prostřednictvím:

- prostor vhodných k danému účelu a znalostmi kritických výrobních fází obsluhujícím personálem,
- dokumentovaného systému zabezpečování jakosti a systému kontroly jakosti zachovávaných v prostorách, a
- výběru vhodných výchozích surovin pro výrobní proces s ohledem na bezpečnost a inertnost finálních produktů.

Pravidla správné výrobní praxe se vztahují na všechny fáze celého procesu, i když výrobou výchozích surovin se zabývají jiné právní předpisy.

Právní předpisy EU o konkrétních materiálech a látkách

Kromě obecných právních předpisů se na některé FCM — keramické materiály, celofán, plasty (včetně recyklovaných plastů), jakož i aktivní a inteligentní materiály — vztahují zvláštní opatření EU. Zvláštní pravidla existují i pro některé výchozí suroviny používané při výrobě FCM.

Nejkomplexnějším opatřením je nařízení EU o plastových materiálech a předmětech, [nařízení \(EU\) č. 10/2011](#). Stanoví pravidla o složení plastových FCM, včetně zavedení seznamu Unie obsahujícího látky, které je možné používat při výrobě plastových FCM. Každé látce je v seznamu přiděleno specifické číslo.

Komunikace

Výrobci FCM musí také zajistit náležitou komunikaci o bezpečném používání svých výrobků.

Tato komunikace by měla být zaměřena na následné uživatele v dodavatelském řetězci, aby se zajistilo správné používání vedlejších materiálů, a na pokyny pro spotřebitele s cílem je podle potřeby informovat o bezpečném a náležitém používání předmětů.

Nařízení č. 10/2011 stanoví pravidla pro určení shody plastových materiálů a specifikace i omezení při používání těchto látek. Mezi omezení patří migrační limity, které uvádějí maximální množství látek, u nichž je povolena migrace do potravin. Celková migrace látek z plastu do potravin nesmí překročit 60 mg/kg potravin.

Snaha co nejlépe využívat zdroje znamená, že se při výrobě stále častěji využívá recyklace. Proto [nařízení \(ES\) č. 282/2008](#) stanoví pravidla pro recyklované plasty s ohledem na to, že mohou být kontaminovány neznámými látkami.

Aktivní a inteligentní materiály prodlužují životnost tím, že zachovávají či zlepšují stav balených potravin, uvolňují látky do potravin či okolního prostředí nebo absorbují látky

z potravin či okolního prostředí. Proto jsou vyňaty z obecného pravidla o inertnosti v nařízení (ES) č. 1935/2004. Konkrétní pravidla v [nařízení \(ES\) č. 450/2009](#) zohledňují jejich specifický účel, např.:

- absorpce látek z vnitřku obalů potravin, například tekutin a kyslíku,
- uvolňování látek do potravin, například konzervačních látek,
- uvádění expirace potravin uvolňováním látek měnících barvu na základě délky a teploty skladování.

Má se vytvořit seznam Unie obsahující látky povolené při výrobě aktivních a inteligentních materiálů.

Komunikace v rámci dodavatelského řetězce je z velké části dosažena prostřednictvím prohlášení o shodě. Hlavním nástrojem komunikace s maloobchodními prodejci a spotřebiteli je označování.

Maloobchodní prodejci a spotřebitelé by měli zajistit, že budou dodržovat správné pokyny pro používání, aby nedošlo ke kontaminaci potravin látkami z materiálu. Taková kontaminace nemusí být patrná a používání materiálu k nezamýšleným účelům může být nebezpečné.

Vnitrostátní právní předpisy týkající se určitých materiálů

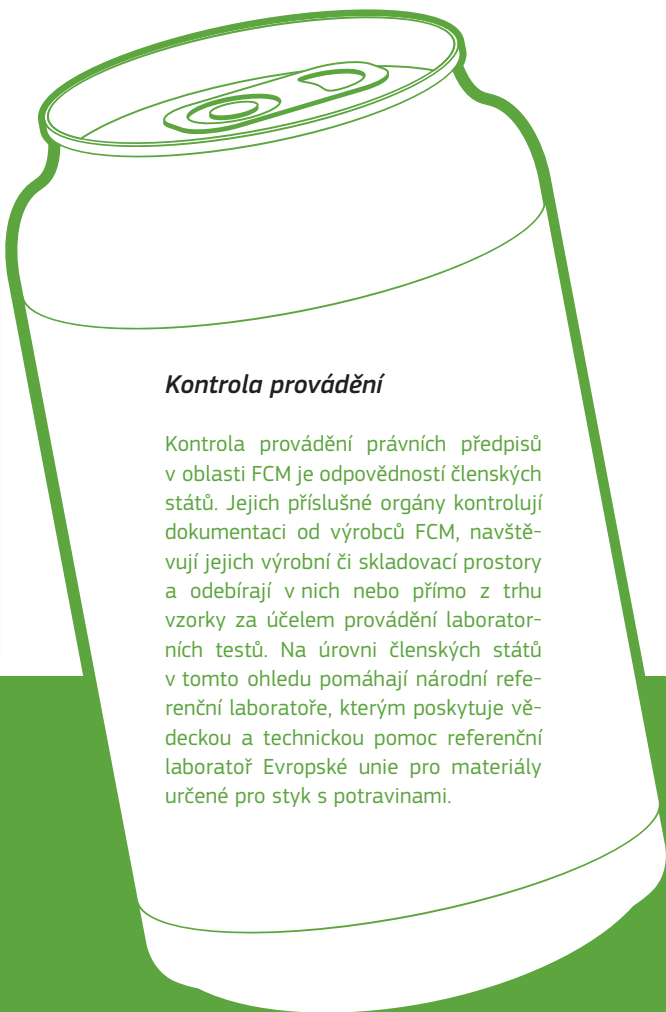
Pokud neexistují konkrétní právní předpisy EU, mohou si členské státy vytvořit vnitrostátní opatření. Například neexistují žádná konkrétní opatření EU pro papír a lepenku, kov, sklo či tiskařské barvy. Některé členské státy proto mají vlastní pravidla. Na internetových stránkách Evropské komise je k dispozici [přehled](#).

Harmonizace a budoucí právní předpisy

Evropská komise nyní analyzuje průmyslový dodavatelský řetězec spojený s výrobou FCM a jejich uváděním na trh. Shromažďuje také informace o vnitrostátních opatřeních pro materiály, u nichž neexistují žádné konkrétní právní předpisy EU.

Na základě této analýzy Evropská komise posoudí účinnost a efektivnost současné situace včetně přínosů, administrativní zátěže a nákladů pro podniky. V úvahu budou rovněž vzaty potenciální nesrovnalosti v právních předpisech a překážky ve volném pohybu těchto materiálů a předmětů na trhu EU. Na základě výsledné zprávy bude možné zvážit, jaké kroky – pokud vůbec nějaké – bude nutné podniknout, pokud jde o FCM v EU.

Kontrola provádění

Kontrola provádění právních předpisů v oblasti FCM je odpovědností členských států. Jejich příslušné orgány kontrolují dokumentaci od výrobců FCM, navštěvují jejich výrobní či skladovací prostory a odebírají v nich nebo přímo z trhu vzorky za účelem provádění laboratorních testů. Na úrovni členských států v tomto ohledu pomáhají národní referenční laboratoře, kterým poskytuje vědeckou a technickou pomoc referenční laboratoř Evropské unie pro materiály určené pro styk s potravinami.

Více
informací
o FCM

Úřad pro úřední tisky

Úřad pro publikace Evropské unie,
Lucemburk, 2015

© Evropská unie, 2015
Reprodukce je povolena pod
podmínkou uvedení zdroje.

Printed in Luxembourg

Print

ISBN 978-92-79-51844-7

doi:10.2875/572688

EW-04-15-665-CS-C

PDF

ISBN 978-92-79-51864-5

doi:10.2875/77589

EW-04-15-665-CS-N